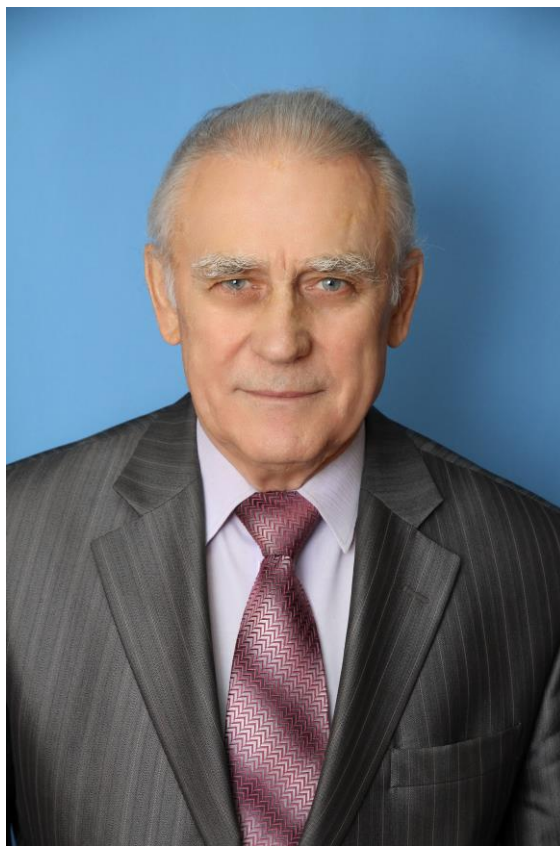

ВІКТОР ОЛЕКСІЙОВИЧ ЛОЗОВОЙ
(до 75-річчя від дня народження)

Щиро вітаємо з ювілеєм члена редколегії нашого журналу «Філософія спілкування»: філософія, психологія, соціальна комунікація», доктора філософських наук, професора, завідувача кафедри культурології Національної юридичної академії ім. Ярослава Мудрого і бажаємо міцного здоров'я, особистого щастя і творчої наснаги, успішного здійснення всіх планів, мрій і прагнень.

Редколегія

В. О. ЛОЗОВОЙ – НАУКОВЕЦЬ І ПЕДАГОГ

АНУЧИНА Л.В. – професор кафедри культурології Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»,

ПИВОВАРОВ В.М. – доцент кафедри культурології Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»,

СТАСЕВСЬКА О.А. – доцент кафедри культурології Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

12 грудня 2013 року виповнюється 75 років з дня народження, 50 років науково-педагогічної та 55-років громадської діяльності відомого діяча науки і освіти України, знаного вченого-філософа, талановитого педагога, доктора філософських наук, професора,

заслуженого працівника народної освіти України, кавалера ордена «За заслуги» III ступеня, лауреата премії імені Ярослава Мудрого за видатні заслуги в галузі підготовки юридичних кадрів, завідувача кафедри культурології Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», державного стипендіата України **Віктора Олексійовича Лозового**.

Народився Віктор Олексійович Лозовой 12 грудня 1938 року в м. Харкові в родині робітників. Свій трудовий шлях розпочав після 7-го класу Дергачівської середньої школи № 1, коли пішов працювати на виробництво в серпні 1954 року. Одночасно Віктор Олексійович навчався в Дергачівській середній школі робітничої молоді, яку закінчив 1958 року.

Відслуживши в лавах Радянської Армії (1958 – 1961 рр.), 1961 року В.О. Лозовой вступив до Харківського державного університету ім. О.М. Горького на історичний факультет. Після закінчення університету (1966 р.) отримав призначення у Харківський політехнічний інститут ім. В.І. Леніна на посаду асистента кафедри наукового комунізму. Викладацьку роботу в цьому навчальному закладі (нині – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут») поєднував з активною громадською діяльністю. У 1968 – 1972 рр. був обраний і працював головою студентського профспілкового комітету політехнічного інституту. За сумлінність, відповідальне ставлення до обов'язків, принциповість 1970 р. був нагороджений медаллю «За доблесний труд».

У 1972 – 1974 роках В.О. Лозовой навчався в аспірантурі Харківського державного університету ім. О.М. Горького і на громадських засадах завідував студентським відділом Харківського обласного комітету профспілки працівників освіти, вищої школи та наукових закладів. 1974 року повернувся до викладацької діяльності у Харківському політехнічному інституті.

1976 року Віктор Олексійович захистив кандидатську дисертацію зі спеціальності 09.00.02 – теорія наукового комунізму та здобув науковий ступінь кандидата філософських наук, а 1982 року отримав учене звання доцента. У 1977 році був призначений науковим керівником соціологічної лабораторії з проблем виховання студентів, а в 1979 – завідувачем кафедри етики, естетики і наукового атеїзму. За сумлінну працю на посаді асистента, старшого викладача, наукового керівника соціологічної лабораторії з дослідження проблем виховання студентів Харківського політехнічного інституту, завідувача кафедри етики, естетики та наукового атеїзму Харківського політехнічного інституту його тричі нагороджували знаками «Переможець соціалістичного змагання» Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР і Центрального комітету профспілки працівників освіти, вищої школи та наукових закладів.

З 1985 року науково-педагогічна діяльність В.О. Лозового пов'язана з Харківським юридичним інститутом (нині – Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»). За вагомий внесок у справу підготовки фахівців-юристів 1990 року нагороджений Почесною грамотою Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти Української РСР.

У 1990 році В.О. Лозовой очолив створену в Харківському юридичному інституті за ініціативою ректора В.Я. Тація та особисто академіка, першого проректора В.В. Сташиса кафедру основ мистецтв і культури, яку пізніше перейменували на кафедру культурології. Незмінним завідувачем цієї кафедри Віктор Олексійович є і дотепер.

1991 року вчений захистив дисертацію зі спеціальності 09.00.01 – діалектичний та історичний матеріалізм і здобув ступінь доктора філософських наук, а 1992 року йому присвоєно вчене звання професора. Завдяки наполегливості, науковим, педагогічним та організаторським здібностям Віктора Олексійовича як завідувача кафедри культурології стала однією із провідних та знаних кафедр не тільки навчального закладу, а й Харкова, області, України.

Віктор Олексійович є взірцем вдумливого, активного та творчого науковця, якого вирізняє висока результативність наукових досліджень. Наукові інтереси доктора філософських наук, професора В.О. Лозового пов'язані з проблемами виховання й

самовиховання особистості, професійної етики юриста. Він автор понад 200 наукових праць (обсягом 165 друкованих аркушів), що високо оцінені як вченою громадськістю, так і практичними працівниками, чия діяльність пов'язана з освітньою, юридичною, культурно-освітньою галузями. Професор В.О. Лозовой індивідуально та у співавторстві опублікував 19 монографій, 11 підручників і навчальних посібників із грифом МОН України.

Уперше в Україні В.О. Лозовим розроблена філософсько-соціологічна концепція самовиховання особистості, фундаментальним положенням якої є діяльнісно-забезпечувальна та ціннісна природа самовиховання. На цьому визначається багаторівнева сутність процесу самовиховання, єдність соціальної адаптації, соціальної саморегуляції та самостворення. Розкрито соціально-психологічний механізм самовиховання, виявлено соціальні функції, типологію, особливості й закономірності такого процесу. Особливу увагу в наукових розвідках професор приділив аналізу феномена самовиховання різних соціально-демографічних груп, насамперед молоді, дослідив можливості педагогічного регулювання процесом самовиховання, його активізацією.

Ученим доведено, що в системі самовиховання важливим напрямом є самоосвіта особистості, на основі якої виявлено природу, зміст, модулі самоосвітнього процесу, підкреслено значущість його соціальної детермінації. Практична цінність наукових розвідок, присвячених цій актуальній проблемі, полягає в тому, що професор В.О. Лозовой запропонував варіанти соціальної політики, спрямованої на забезпечення активізації самоосвіти як одного із чинників самовиховання.

Про значущість концептуальних положень наукових розвідок В.О. Лозового свідчить результативність діяльності фахівців, які працюють у просторі заснованої ним наукової школи.

Під керівництвом В.О. Лозового захищено 14 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук, які присвячені проблемам виховання й самовиховання, а також самовдосконаленню особистості (як загальнокультурного, так і професійного). Віктор Олексійович – консультант 2 захищених докторських дисертацій, присвячених виявленню й розвитку творчого потенціалу особистості. Учні-науковці, вихованці В.О. Лозового, викладають як у вищих навчальних закладах України, так і за її межами. На кафедрі, яку очолює професор, працюють 5 кандидатів наук, які продовжують досліджувати проблеми, окреслені їхнім науковим керівником.

Про визнання Віктора Олексійовича Лозового як ученого-філософа свідчить і його залучення до роботи як офіційного опонента на захисті докторських і кандидатських дисертацій. Він опонував 14 докторських і 31 кандидатських дисертацій. Про поцінування В.О. Лозового як науковця свідчить і залучення його до праці у спеціалізованих вчених радах із захисту дисертацій. Високий науковий авторитет В.О. Лозового підтверджує і залучення його до співпраці в редколегіях 8 наукових видань.

За ініціативою Віктора Олексійовича, під його науковим і організаційним керівництвом створений та виданий перший в Україні словник «Морфологія культури. Тезаурус» (Х., 2007), який став настільною книгою не лише студентів і викладачів, а й фахівців гуманітарної сфери освіти – представників вищої та загальноосвітньої школи, фахівців юридичної справи, практичних працівників культурно-освітньої роботи. Уперше в Україні завдяки пропозиції та наполегливості В.О. Лозового видана монографія «Еволюція етосу юриста в Україні (історичний та соціально-психологічний нарис)» (Х., 2011), одним із головних редакторів якої був професор.

Віктор Олексійович – засновник щорічних обласних методологічних і методичних семінарів із культурології, які за підтримки Харківської обласної адміністрації проводяться для викладачів, котрі читають курси культурології, українознавства, української та зарубіжної культури в навчальних закладах II – IV ступенів акредитації.

Значне місце в діяльності В.О. Лозового займає співпраця з кафедрою ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» Харківського національного технічного університету

сільського господарства імені Петра Василенка, де він з 2004 року є головою ДЕК із захисту випускних робіт філософських курсів.

В університеті високо оцінюють усі види навчальних занять, які проводить Віктор Олексійович. Лекції професора викликають великий інтерес як у студентства, аспірантів, так і у викладачів. Його вважають одним із кращих лекторів Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». У 2006 році він став переможцем конкурсу «Вища школа Харківщини – кращі імена». Семінарські та практичні заняття В.О. Лозового давно вже визнані школою педагогічної майстерності не тільки викладачами-початківцями, а й поважними професорами і доцентами, які із цікавістю і задоволенням їх відвідують.

Наукова, навчальна, методична та виховна діяльність Віктора Олексійовича високо оцінена державою: 1990 року нагороджений Почесною грамотою Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти Української РСР за багаторічну сумлінну працю з підготовки юридичних кадрів; 1995 року присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти України»; 1995 року нагороджено Почесною грамотою Міністерства освіти України за багаторічну сумлінну працю та особистий внесок у розвиток правових засад української державності, підготовки висококваліфікованих юридичних кадрів; 2000 рік нагороджено Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України за сумлінну працю в ім'я розбудови незалежної України та за успіхи в справі навчання, виховання й підготовки кваліфікованих спеціалістів; 2003 – 2004 роках призначена стипендія імені Василя Каразіна від Харківської обласної державної адміністрації за особисті досягнення в галузі науки, вагомий внесок у розв'язання науково-технічних та соціально-економічних проблем Харківської області; 2004 року нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня; 1999, 2006 роки – Віктор Олексійович – дипломант, переможець Харківського обласного конкурсу «Вища школа Харківщини – кращі імена» (у номінації викладач гуманітарних дисциплін); 2007 року вченого визнано лауреатом Премії імені Ярослава Мудрого за видатні заслуги в галузі підготовки юридичних кадрів; 2008 року В.О. Лозовий нагороджений Почесною грамотою Міністерства юстиції України; 2009 року отримав подяку Харківського міського голови; 2010 року нагороджений Почесною грамотою Харківської обласної профспілки працівників освіти й науки України та почесною грамотою Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого; 2012 року отримав подяку Харківського міського голови та грамоту Харківської обласної ради; 30 липня 2013 року Указом президента України вченому як видатному діячеві науки призначена державна стипендія.

Особливої поваги й шани заслуговують ті людські якості, які притаманні В.О. Лозовому: незвичайна доброзичливість, уважність до колег і студентів, ввічливість, доброта, приязність, повсякчасна готовність надати слушну пораду, допомогти в скрутну хвилину. Порядність і принциповість, культура поведінки, ерудованість вирізняють керівника, педагога, науковця, радника В.О. Лозового. Студентство, учні, колеги шанують і люблять Віктора Олексійовича не тільки за його високі досягнення як науковця, за ефективність діяльності на посаді завідувача кафедри, а й за високі моральні якості, які він постійно сповідує й постійно втілює в повсякденне життя. Для колективу кафедри, студентів, колег він став Учителем, Батьком, Радником. Його доброта, чесність, гідність є прикладом для всіх, хто живе і працює поруч із ним.